

Når boblen brister...

Et nyt Bretton Woods baseret på en ny atlantisk alliance

Boligboblen i København er bare en lille del af en global finansiel boble, der er på vej til at briste med dramatiske konsekvenser. Det har jeg sammen med Schiller Instituttet og Lyndon LaRouche længe advaret imod og foreslået et nyt Bretton Woods-finanssystem, der i Franklin D. Roosevelts ånd, kan skabe kreditter til store langsigtede infrastrukturprojekter og højteknologisk produktion. Med straffesager imod ledende folk i Bush-administrationen og rygter om Cheneys snarlige afgang er der nu mulighed for en ny atlantisk alliance, der kan genopbygge verdensøkonomien og sikre velstand og fremgang for både København og verden. Det er mit alternativ til de nedskæringer og den sparepolitik, der ellers ligger lige for, når boblen brister.

København den 25. oktober 2005.

Er den danske økonomi virkelig så god og sund som regeringen påstår? Er det økonomiske opsving man har skabt langtidsholdbart? Eller er det blot en midlertidig forbrugsfest hjulpet på vej af en lav rente, skattestop og en boligboble der synger på sidste vers? Det sidste er desværre tilfældet. Den lave rente har sammen med indførelsen af rentetilpasningslån og afdragsfrie lån skabt stigninger i de københavnske boligpriser, der er uden historisk sidestykke. Samtidigt har den lave rente og de høje boligpriser givet adgang til billige lån, som alene i år har medført et øget forbrug på 15%. Det sætter selvfølgelig gang i bygge- og serviceerhvervene, når hurtige penge skal brændes af. Statens indtægter stiger også pga. øgede skatter og afgifter. Det er et herligt økonomisk opsving. I hvert fald så længe boblen vokser. Når den brister, skal regningen betales.

Renten vil snart stige, det er der allerede spirende tegn på i USA. Så er den pris boligkøbere kan betale mindre, og priserne falder. Med faldende priser stopper den lånebaserede forbrugsfest og arbejdsløsheden stiger. Øget usikkerhed og fare for arbejdsløshed betyder at færre tør købe lejlighed og hus. Så falder priserne yderligere. Så kører det i ring og for hver omgang bliver flere og flere boligejere insolvente og går fallit. Både i Danmark og i resten af verdens storbyer.

Den internationale finanskrise

Som Lyndon LaRouche og Schiller Instituttet har advaret, er verdens finanssystem i en lignende situation. Siden børskrakket i 1987 har man under lederskab af direktøren for Den amerikanske Føderalbank, Alan Greenspan, i stigende grad gået fra en økonomi baseret på fysisk produktion og varehandel til en spekulationsdrevet økonomi baseret på de såkaldte derivater. Det er forskellige typer af finansielle instrumenter, hvor man spiller på den fremtidige udvikling i priserne på aktier, obligationer, rentesatser etc. Med derivat-

Når boblen brister...
Nyt Bretton Woods!

Derivater
Boligpriser
Inflation

Tom Gillesberg

Schiller Instituttets Venner - www.sive.dk

investeringer kan man med investeringer påvirke udviklingen i værdipapirer kraftigt. Man kan f.eks. spekulere renten ned og oliepriserne op, som vi har set det i de sidste par år. Med disse derivater har verdens spekulationsfonde haft et instrument til at manipulere verdensøkonomien.

Faren ved den udvikling så man allerede i 1998, hvor sammenbruddet af bare én hedgefond (spekulationsfund), den velanskrevne LTCM, truede med at kollapse hele finanssystemet. LTCM havde en grundkapital på 4 mia. dollars som efterfølgende var gearet til at bære investeringer på næsten 1000 mia. dollars. Havde verdens centralbanker ikke grebet ind med panikredninger, var systemet røget. I dag er der mange flere LTCM'er. I de

sidste par uger er Refco, verdens største handler i futureskontrakter, blevet fanget i svindel. Firmaet havde gemt et tab på 430 mio. dollars i et datterselskab siden 1998. Udover krisen i selve Refco, og tab i en række banker der har lånt dem penge, har det ført til nervøsitet på finansmarkederne, for hvem kan man egentlig stole på? Har hedgefondene egentlig de penge de handler med?

Og mens spekuleringen i derivater ifølge BIS i juni havde nået en størrelse på over 221.000 mia. dollars, tyve gange USA's bruttonationalprodukt, er verdens fysiske økonomi blevet svagere og svagere. I USA er alle de store flyselskaber gået konkurs. De fleste produktionsfirmaer er allerede flyttet til lavtlønslande, og nu er turen kommet til resterne af bilindustrien. General Motors hovedunderleverandør Delphi har netop erklæret sig konkurs, og ledelsen kræver en lønnedgang hos de ansatte på over 60% for at bevare arbejdspladserne. I globaliseringens navn bliver vi i de industrialiserede lande nu påtvunget at konkurrere med lønninger i lavtlønslandene. I stedet for at løfte de fattige lande op på vores niveau, er vi på vej ned på deres.

Nu er spillet ved at være slut. Dette globale spekulations-cirkus er ligesom den danske boligboble ved at kollapse. Og

**Valgmøde onsdag den 9. november kl. 19:00,
Cafesalen. Kulturhuset. Kappelvej 44. København N**

tilbage står en økonomi, der ligesom den danske, ikke er blevet vedligeholdt. Her i Danmark er der i år kun afsat 1% af finansloven til anlægsinvesteringer – på trods af et rekordoverskud. Det er den tankegang der har ført til, at jernbanelinjen er totalt forældet og nedslidt, ligesom en stor del af vejene, vand- og kloaksystemer, skoler, uddannelsesinstitutioner, sygehus osv. I USA og resten af Europa er dette forfald endnu større.

Vi må altså skabe et nyt finanssystem, der ikke blot kan sikre at vi kan handle med hinanden fra dag til dag, men som skaber nye kreditter til genopbygningen af verdensøkonomien. Det er nøjagtigt hvad Franklin D. Roosevelt gjorde i USA i 30'erne med sin New Deal-politik og i slutningen af 2. verdenskrig med det internationale Bretton Woods-system.

Kernen i Bretton Woods-systemet, som et nyt Bretton Woods-system må hvile på i dag, var en række tiltag til at forhindre finansspekulation. Man havde fastlåste valutakurser og de nationale regeringer kontrollerede udviklingen. Samtidig viste Roosevelt med sin New Deal-politik, hvordan et land kan trække sig ud af en økonomisk depression, gennem at stille billige langfristede statslige kreditter til rådighed for infrastrukturprojekter og investeringer i at genopbygge produktionen i industri og landbrug. Den industri og det landbrug som var gået nedefra og hjem pga. frihandel og faldende priser. Samtidigt erstatter man global frihandel med »fair handel«, hvor man sikrer sig, at producenterne får den fornødne pris for sine varer. Prisen skal både kunne dække anstændige lønninger og en god levestandard for de ansatte, og skabe et overskud landene kan investere i infrastruktur, sundhed og uddannelse. Et sådant nyt Bretton Woods kan både beskytte os mod at synke ned på Den tredje Verdens niveau, men også samtidigt sikre, at den fattige del af verden efterhånden kommer op på vores.

Cheneys snarlige afgang

Da Bush og Cheney blev erklæret som vindere i det amerikanske præsidentvalg sidste november, og da republikanerne samtidigt vandt et flertal i begge kongressens kamre, gav mange op. Fire nye mareridtsår var for meget. Den amerikanske økonom Lyndon LaRouche, der selv havde været blandt demokraternes kandidater, blæste derimod til angreb. Han gjorde klart, at effektivt oppositionsarbejde fra demokraterne, sammen med en stigende erkendelse af den katastrofale situation i Irak og den tiltagende økonomiske krise, ville gøre det muligt at lamme Bush-administrationen. Så ville et tværpolitisk flertal kunne fjerne først Cheney og senere Bush.

Sammen med sin ungdomsbevægelse LYM fik LaRouche remoraliseret det demokratiske parti og de amerikanske statsinstitutioner, som snart begyndte at gribe ind mod Bush-administrationens kriminelle adfærd. Først blev der rejst anklager imod lederen af republikanerne i repræsentant-

huset, Tom DeLay, og løbet af de sidste par uger er udviklingen accelereret. Den specielle anklager i Plamesagen (sagen om afsløringen af den hemmelige CIA-agent Valerie Plame som var gift med ambassadør Joseph Wilson), Patrick Fitzgerald, er nu klar til at rejse sager imod ledende personer i Bush-apparatet så som Cheneys stabschef Lewis Libby og Bush's vigtigste rådgiver Karl Rove. Og rygterne går, at vicepræsident Dick Cheney er klar til at trække sig, hvis han derigennem kan slippe for at komme bag lås og slå. Disse spændende begivenheder åbner mulighed for, at det tværpolitiske samarbejde, der har været under indflydelse af LaRouche, sætter den nye dagsorden i Det hvide Hus. Med eller uden Bush som præsident.

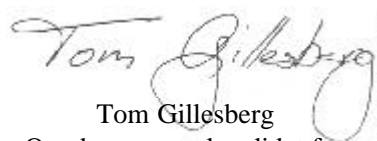
Dermed åbnes der mulighed for en ny atlantisk alliance mellem USA og Europa. En alliance, der ikke som globaliseringspolitikken ender i ny imperialisme og krig, men i stedet i global økonomisk opbygning. Et samarbejde der går i spidsen for en ny retfærdig økonomisk verdensorden baseret på »fair handel« i stedet for frihandel. Så kan vi genopbygge vores egen produktionsevne og hjemlige levestandard og samtidigt give et kritisk bidrag til genopbygningen af den stadigt større fattige del af verden.

Københavns rolle

Som hovedstad bør vi københavnere gå foran i denne udvikling. Vi har alt for længe accepteret, at arbejdspladser i den fysiske produktion er blevet erstattet af administration og serviceerhverv. Vi skal ikke blot være papirskubbere og forbrugere, der som parasitter lever af import fra fattige lande og af at udnytte befolkninger der arbejder under slave-lignende forhold. Vi skal opbygge en højteknologisk produktion, hvor vi kan kombinere grundforskning på universiteterne med investeringer i produktion og spydspidsteknologier. Vi skal være med til at opbygge verden.

Din stemme på mig som overborgmester er en stemme på København som vært for en regeringskonference til etableringen af et nyt Bretton Woods-system – et »Københavnssystem«. Så vi er med til at give verden en bedre fremtid. Hvis ikke vi får et sådant nyt system, så må vi som alle andre indstille os på økonomisk kollaps og en ny mørk tidsalder. En skræmmende fremtid, hvor vi skridt for skridt bevæger os ned på det niveau, der findes i den tredje verden, mens vi må bruge stadig flere ressourcer på at holde dem på plads med våbenmagt.

Du kan med din stemme være med til at give os alle en fremtid. Spild den ikke.

Tom Gillesberg

Overborgmesterkandidat for
Schiller Instituttets Venner i København

- Jeg vil gerne kontaktes angående møder og aktiviteter.
- Jeg vil gerne have flere flyveblade til uddeling.
- Jeg vil gerne have tilsendt et prøveeksemplar af Schiller Instituttets nyhedsbrev **Prometheus**.

Bidrag kan indsættes på giro: 564-8408, konto: 1551-0005648408.

Navn: _____ Adresse: _____

Postnr./by: _____ Tlf.: _____

Ring 35 43 00 33 eller send til: Schiller Instituttets Venner, Postboks 2613, 2100 Kbh. Ø eller info@sive.dk